

33160
01-64

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-924/600/1095
Konu : Yazılı soru önergesi

09/06/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 14/11/2013 tarihli ve 43452547-120.00-150041 sayılı yazı,
b) 04/12/2013 tarihli ve 4927/9489 sayılı yazı.

İlgi (a) yazımız ekinde alınan, Bingöl Milletvekili İdris Baluken tarafından Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/33160 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-924/1365/2429
Konu : Yazılı soru önergesi

09. / 06. / 2014

Sayın İdris BALUKEN
Bingöl Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/33160 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 2. maddesinde terör suçlusu, 3. maddesinde ise terör suçları tanımlanmış olup, ceza ve cezaların infazıyla ilgili mevzuatımızda "siyasî tutuklu ve hükümlü" şeklinde bir tanımlama bulunmamaktadır.

Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarımızda, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

B) Ceza infaz mevzuatımızda "sürgün" şeklinde bir uygulama bulunmamaktadır. Hükümlü ve tutukluların nakilleri, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "Hükümlülerin Nakilleri" kenar başlıklı dokuzuncu bölümünün 53 ilâ 58 maddelerinde yer verilen düzenlemeler kapsamında gerçekleştirilmektedir. Hükümlü ve tutuklular sevklerinden önce, gerekli sağlık kontrolleri yapıldıktan ve güvenlik önlemleri alındıktan sonra sevk işlemi gerçekleştirilmektedir.

II- Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular hakkında, başta 5275 sayılı Kanun olmak üzere, ilgili tüzük, yönetmelik ve genelge hükümlerine göre işlem yapılmaktadır. Avrupa Birliğine katılım sürecinde, Ülkemizde "işkenceye karşı sıfır tolerans" politikasını hayata geçirerek işkencenin önlenmesi ve bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması, kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmış, bu yöndeki tüm denetim ve yargı mekanizmaları oluşturulmuştur.

Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları da dâhil olmak üzere, bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri denetime tâbi kılınmaktadır.

Bu çerçevede;

1- Yargı denetimi kapsamında, ceza infaz kurumları, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

2- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve kurulduğu ağır ceza merkezinin yargı çevresinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarının oluşan adli yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da, kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7. maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler.

Yine, sivil toplum denetimi kapsamında, 6332 sayılı Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu hükümleri gereğince, Türkiye İnsan Hakları Kurumu İşkence ve Kötü Muameleyle Mücadele Birimi, ceza infaz kurumlarına haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirebilmekte, bu ziyaretlere ilişkin raporları ilgili kurum ve kuruluşlara iletebilmekte, Kurulca gerekli görülmesi durumunda kamuoyuna açıklamakta ve ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları, il ve ilçe insan hakları kurulları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların bu gibi yerlere gerçekleştirdikleri ziyaretlere ilişkin raporları inceleyerek değerlendirebilmektedir.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerekse sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idari yünden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

III- Bingöl Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta;

1- Bingöl M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda, hukuk dışı uygulama yapıldığına ve kötü muamelede bulunulduğuna dair hükümlü ve tutuklular tarafından Cumhuriyet Başsavcılıklarına veya diğer kurum ve kuruluşlara herhangi bir şikâyetle veya suç duyurusunda bulunulmadığı,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

2- 27/09/2013 tarihinde, adı geçen Kuruma yapmış olduğunuz ziyârette, tarafınıza mevzuat çerçevesinde gerekli bilgilerin verildiği,

3- Kurumda, firarın gerçekleştiği 25/09/2013 tarihinden sonra herhangi bir sivil toplum kuruluşu veya avukatın kurumu ziyâret talebi olmadığı; olaydan sonra hükümlü ve tutuklulara güvenlik nedeniyle 30/09/2013 tarihine kadar geçen 5 günlük dönemde kapalı görüş ve telefon görüşü yaptırılmadığı, Kurumun 30/09/2013 tarihi itibarıyla normal işleyişine devam ettiği,

4- Adı geçen Kurumda yapılan herhangi bir sayıma polisin katılmadığı; polis memurlarının, firar olayından sonra savcılık talimatıyla kazılan tünel ve odalarda sadece "olay yeri incelemesi" yaptıkları,

5- Firardan sonra meydana gelen hasarın onarımı çalışmalarının başlaması ve 5275 sayılı Kanunun 56. maddesi gereği güvenlik ve kapasite sorunu olması nedeniyle bütün hükümlü ve tutukluların başka ceza infaz kurumlarına sevk edildiği, ilgili mevzuat gereğince yapılan bu uygulamanın bir cezalandırma olmadığı,

6- Firar eden hükümlü ve tutukluların yakalandıktan sonra başlatılan adlî soruşturma kapsamında, kollukta ifadelerinin alınmasını müteakip, yüksek güvenlikli çeşitli ceza infaz kurumlarına nakillerinin yapıldığı; Kurum İdaresince kimin hangi kuruma nakil edildiğine dair ailelerine ertesi gün bilgi verildiği,

7- Nakledilen hükümlü ve tutukluların eşyalarının, sevkin yapıldığı ring aracında yer olmaması nedeniyle bir kısmının verilen dilekçelere istinaden ailelerine teslim edildiği, eşyalarının nakledildikleri kuruma gönderilmesini isteyenlerin eşya ise, ücreti kurum tarafından karşılanmak suretiyle istenilen yerlere gönderilerek kendilerine teslim edildiği,

8- Yüksek güvenlikli kurumlarda "oda sistemi" olması nedeniyle, Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkındaki Yönetmeliğin 9. maddesi gereğince, ebatları büyük bazı eşya tutanak tanzim edilmek suretiyle emanet eşya deposunda muhafaza edildiği,

Öte yandan, yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarına sevk edilen hükümlü ve tutuklulara giysileri verilmeyerek birkaç gün boyunca sadece iç çamaşırı ile yaşamak zorunda kaldıkları, çıplak arama dayatması ile karşı karşıya bırakıldıkları ve çıplak arama yapıldığı, ayrıca hükümlü ve tutuklulara yönelik işkence yapıldığı iddialarının gerçeği yansıtmadığı,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan